

Idény végi múzeumkörkép (1.)

Hamarosan megnyílik a Természetráji Múzeum

Fotó: Bereczky Sándor

Lezárult a turisztikai idény. Marosvásárhely jelentős célpontjai közé tartozik a vár, az itt található egykori tisztiszállóban levő kiállítóterek, a Kultúrpalota és kiállítótermei, valamint a szintén a múzeumhoz tartozó néprajzi részleg. Mint ismeretes, az idén főjavítás volt, van a Kultúrpalotában, illetve a Természetráji Múzeumban, mindkét épületben a végéhez közelednek a munkálatok. Ötvös Koppány Bulcsúval, a Maros

Megyei Múzeum igazgatójával többek között arról beszélgettünk, hogy a látogatottság tükrében miként értékeli a tevékenységüket, milyen újdonságok várhatók 2024-ben.

Vajda György

(Folytatás a 17. oldalon)

Gondolatok a Temesvári levél margójára

Bolyai János ma 200 éve, 1823. november 3-án, Temesvárról keltezte azt a levelet, melyben közölte édesapjával, hogy sikerült megoldania a mindkettőjük által (sőt a korabeli európai matematikusok által) jó ideje boncolgatott paralellák rejtélyét.

2.

Rangos kisfilmszemle

Az idén 888 rövidfilmet neveztek be a fesztivál versenyprogramjába. Az előzsűri többnapos munkájának eredményeképpen 38 filmet tekinthet meg a közönség a Kultúrpalotában, közülük kilenc magyarországi, öt romániai, négy német alkotás.

4.

Erdélyi arcok

Rigmányi Arnold 2008 szeptemberétől szolgál a koronkai református gyülekezetben, amelyhez hozzátartozik a személybősi leányegyházokozság is. Amikor a gyermekkoráról beszél, mindig a Nagy-Szamos menti Várkudu és az ottani egykori parókia jut eszébe, az ottani élmények, barátok, a falu emberei...

15.

Szováta érmesei a Románia-kupán

Listányi dobogós helyezésre lehet büszke a Szováta Sasok csapata, a fűrdővárosiak számos sportolója érmet szerzett az október 21-22-én Csíkszeredában rendezett Románia-kupán, tájékoztatta lapunkat a klub.

17.

OPTICA OPTOFARM

SZOLGÁLTATÁSAINK

- ingyenes szemüveg felírás számítógépes szemvizsgálattal
- látásjavítás szemüveggel és kontaktlencsével
- szembetegségek diagnosztizálása és kezelése
- optikai koherencia tomográfia vizsgálata (OCT)
- színtévesztés (daltonizmus) diagnosztizálása és javítása (speciális szemüvegekkel)
- legmodernebb készülékekkel végzett szemnyomásmérés
- zöldhályog és retina elváltozások diagnosztizálása és kezelése (lézeres fotokoagulációs kezelés)
- szürkehályog műtétek járóbetegként (ultrahangos fakomulzifikációs technológiával)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek alkalmazottainak (szerződéssel külön kedvezmények)
- gyerekvizsgálatok speciális autorefraktométerrel (kellemetlen pupillatágítás nélkül, kontakt nélkül)

www.facebook.com/optica.optofarm

www.optofarm.ro/index.php/hu

Aktuális

Aranyeső a zárórán

Benedek István

Életbe léptek a kormány első megszorító intézkedései az idevágó törvény elnöki aláírásával. Az alkalmazás előtti napokban egyes csatornákon vas- tagon folyt a pénz, és egy ezzel kapcsolatban felszínre került botrány a köz- beruházásoknál látható gyatraságokra is rávilágít.

A sokat emlegetett megszorításokból néhány már a vonatkozó törvény hivatalos közlönybeli megjelenésével életbe is lépett. Ezek egyike, hogy az önkormányzatok nem költhetnek egy sor dologra, többek között szaktanács- adásra sem. Ennek mentén az egyik hírportál készített egy elemzést, ada- taik szerint a megszorítás életbe lépése előtti napokban, amely intézmény tehette, igyekezett bevásárolni ilyen szolgáltatásból. Hatszor annyit költöt- tek országos szinten erre a célra, mint egy átlagos időszakban. Ez a „szak- tanácsadás” bürokrataul azt jelenti, hogy az illető szakai segít az őt szerződötető intézménynek szakszerűen összeállítani valamilyen pályázati dokumentációt. Ugyanez magyarul úgy hangzik, hogy aki a pályázati rend- szerből pénzhez szeretne jutni, a megfelelő közvetítőkön keresztül kell meg- kenje a pénzcspat, hogy abból csöppenjen is valami. Ez abból is még világosabbá vált, hogy a szerződeshullámban például aratott a beruházási és európai alapok minisztériumának egyik magas rangú tisztviselője, aki a „rozszant” fizetését úgy pótolta fel, hogy ilyen szaktanácsadó céget működ- tetett. Közel félmillió eurót kaszált október végén. Betartalékolt rendszeren a nehezebb időkre, mert amint az elemzést készítő kollégák felkeresték a kér- déseikkel, lemondott. Na nem a cégéről, hanem a minisztériumi tisztségéről.

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

3., péntek
A Nap kel
7 óra 6 perckor,
lenyugszik
17 óra 5 perckor.
Az év 307. napja,
hátravan 58 nap.

IDŐJÁRÁS
Nagyobbrészt borús
Hőmérséklet:
max. 20 °C
min. 9 °C

Isten éltesse!
Ma GYŐZŐ, holnap KÁROLY napja.
KÁROLY: régi magyar személynév, a török eredetű karul, karvaly madárnévből származik.

✿ ✿ ✿

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. november 2.

1 EUR	4,9693
1 USD	4,6735
100 HUF	1,2992
1 g ARANY	298,8651

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	38, 12, 8, 44, 7 + 12	NOROC PLUS: 6 5 8 0 5 3
LOTO 40	11, 29, 26, 10, 7, 23	SUPER NOROC: 7 4 6 1 5 6
LOTO 49	40, 25, 31, 23, 18, 14	NOROC: 8 7 9 1 1 3 3

Megyei hírek

Nyárádremetei ünnepi találkozó
November 4-én, szombaton Nyárádremetén a falu közössége és az elszármazott Kakucskok ünnepi találkozója kerül sor. Ennek keretében délelőtt 11 órától a kultúrotthonban levetítik a nyárádremeti feszületről és a határkerülésről készült dokumentumfilmeket, és bemutatják a vidék népszokásairól szóló kötetet. Meghívottak: Barabás László, Bálint Zsigmond, Miholcsa Gyula, népdalokat énekel a Gyöngyszemek énekegyüttes Fodor Flóra vezetésével.

Összegyűjtik az elektromos rollereket
A Lime november 1-jétől felfüggesztette szolgáltatását a téli időszakra, ezért a napokban összegyűjti Marosvásárhelyen a bérelhető 350 elektromos rollerét. A Bolt hajtányok az időjárás függvényében továbbra is használhatók – adta hírül a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal.

Alzheimer Café – Mikor forduljunk orvoshoz?
A következő Alzheimer Caféra november 7-én, kedden délután 5 órától kerül sor a marosvásárhelyi Caritas Házban, a Mărăști utca 36. szám alatt. Szígyártó Adrienn és Cosma István pszichológusok vendége ezúttal dr. Jakab Izabella pszichiáter lesz. Az eseményen a résztvevők megtudhatják, melyek a demencia kezdeti tünetei, milyen előjelekre érdemes a családtagoknak odafigyelniük, mikor szükséges orvoshoz fordulniuk. Előterbe kerül a korai felismerés fontossága, és szó lesz a segítségnyújtási lehetőségekről is. A rendezvény bizalmi közegében a jelenlévők szabadon kérdezhetnek és oszthatnak meg egymással demenciát érintő kérdéseket, történeteket. Az esemény ingyenes, de előzetes regisztrációhoz kötött. Érdeklődni és jelentkezni a 0741-258-194-es telefonszámon lehet hétköznapokon 8 és 15 óra között.

A Kiskalász zenekar a nemzetközi könyvvásáron
November 16-án, csütörtökön 10.30 órától a Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár keretében Hephupa címmel interaktív családi koncertet tart a Kiskalász zenekar, amely elsősorban Bartos Erika verseinek a megzenésítésével lopta be magát a kisgyermekes családok szívébe, de mára már a saját megzenésített versekkel is nagy sikert arat. A belépő ára 25 lej, 15 fős vagy nagyobb csoport esetében pedig 20 lej. Jegyeket a biletmaster oldalon lehet váltani, a színház jegypénztáránál csak készpénzzel lehet jegyet vásárolni.
Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Gondolatok a Temesvári levél margójára

Lázok Klára

Bolyai János ma 200 éve, 1823. november 3-án, Temesvárról keltezte azt a levelet, melyben közölte édesapjával, hogy sikerült megoldania a mindkettőjük által (sőt a korabeli európai matematikusok által) jó ideje boncolgatott paralellák rejtélyét:

„... olyan fenséges dolgokat hoztam ki, hogy magam elbámultam, s örökös kár volna elveszni; ha meglátja Édesapám, megismeri; most többet nem szólhatok, csak annyit: hogy semmiből egy új, más világot teremtettem; mindaz, valamint eddig küldöttem, csak kártyaház a toronyhoz képest”.

A zseniális gondolatoknak, a világot előrevivő eszméknek megvan a saját útjuk. Függetlenül attól, hogy megalkotójukat rajongva ünnepli környezete és könyvtárnyi méltatást írnak munkásságáról, vagy el nem ismertem éli le életét, és egyetlen ember kíséri ki őt a temetőbe. Ezek a gondolatok továbbgyűrűznek, a tudomány saját dinamikája szerint, más, csendben gondolkodó és alkotó tudósok agyában megteremtik a megfelelő szinapsziszokat, és tovább alakulnak, formálva a világot, amelyben élünk. A Bolyai-elmélet megalkotásának hatalmas tudományos jelentősége van, bizonyára méltatják ezt ma hírneves matematikusok hírneves egyetemeken. Viszont nemcsak a nemeuklideszi geometria megszületését ünnepeljük ezen a napon, hanem a kreatív gondolkodás győzelmét, a keretek közül való kilépés bátorságát is. A mindenkori túllépést saját komfortzónánkon és környezetünk komfortzónáján, azoknak az új világoknak a megalkotását, amelyeket nem feltétlenül ért a körülöttük levő társadalom. Ünnepelek a mindennapos munkát, amely eljuttat a felismerés pillanatáig, azt a keserves, kitérőlésekkel és újirásokkal teli több száz oldalt, amelynek nyomán megszületett/megszületik az „új világ”.

Sok helyen koszorúznak ma, beszédek mondanak és tudományos ülésszakokat tartanak. Bár elismerem ezek jelentőségét, emellett legfontosabbnak a kutatóintézetekben, egyetemeken, iskolákban, múzeumokban folyó, mindennapi „ünneplést” tartom. Ezért is jó érzés a Bolyai Múzeum gondozójaként dolgozni, hiszen mi itt nap mint nap „megkoszorúzzuk” Bolyai János munkásságát, amikor bemutatjuk a múzeumot és a Bolyai-elméletet a világ minden részéről érkező érdeklődőknek; amikor kiszolgálunk a Bolyai-kutatóknak az olvasóteremben az itt

RENDEZVÉNYEK

Néprajzi előadások a Hagyományok Házában

Marosvásárhelyre érkezett dr. Sándor Ildikó néprajzkutató, a budapesti Hagyományok Háza közművelődési és tudományos szakcsoportjának vezetője, akivel november 1-jétől többször találkozhattak, találkozhatnak az érdeklődők. 3-án, pénteken (ma) Kerekecske, kutacska címmel ölbefoglalkozás-képzés lesz, amelyen a résztvevők megismerkedhetnek a műfaj alapvető típusaival, helyükkel és szerepükkel a hagyományos népi kultúrában, és nem utolsósorban alkalmazási lehetőségeikkel. Pénteken 20 órától „mesekocsmába” várják a felnőtteket a Döme's Music Pubba, ahol Sándor Ildikó és marosvásárhelyi mesemondók mesélnek. 4-én, szombaton délelőtt 11 órától 0-6 év közötti gyerekeknek tartanak ölbefoglalkozást. Az események helyszíne – a mesekocsmá kivételével – az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány Sáros utca 1. szám alatti székhelye.

Citerások nemzetközi találkozója

November 4-én, szombaton 15 órától veszi kezdetét a citerások X. nemzetközi találkozója a marosszentkirályi művelődési otthonban. A Szombat este de jó citerázni! című

rendezvényen erdélyi és magyarországi citeraegyüttesek és -zenekarok vesznek részt, köztük a mezőtúri Szivárvány, a balmazújvárosi Kadarcs és Karinkó, a székelyszentmihályi, a gyergyóremetei Kokozja, a csíkszentdomokosi, a székelyudvarhelyi Citerás Cimborá, a sepsibükszádi Harmat, a nyárádremeti cíterás és a marosszentkirályi Kádár György Kulturális Egyesület.

Gyöngykoszorú-találkozó Mezőbádon

November 11-én, szombaton XIV. alkalommal tartják meg Mezőbádon a Gyöngykoszorú-találkozót. A rendezvény 13 órakor ünnepi istentisztelettel kezdődik, majd 14 órakor a csoportok előadása következik a kultúrotthonban, 16 órától táncbádba hívják a résztvevőket, muzsikál Bartis Zoltán és az Üver zenekar. Szervező a helyi Csipkebogyó néptánc csoport.

A kis herceg a könyvvásáron

Ugyancsak a marosvásárhelyi könyvvásár keretében november 18-án, szombaton délelőtt 11 órától a Nemzeti Színházban viszi színre A kis herceg című előadását a Figura Stúdió Színház. A produkció rendezője Mosu Norbert-László. Az előadás időtartama egy óra, a jegy ára 30 lej. Jegyet a Biletmaster oldalon lehet vásárolni, illetve a színház jegypénztáránál, készpénzzel.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirocska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Rajtolt a 31. Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztivál Rangos kisfilmszemle

Fotó: Nagy Tibor

Szardán a 31. alkalommal rajtolt Románia legrégebbi és legnagyobb független rövidfilmfesztiválja, a Maros megyei MADISZ szervezésében. Amint az első rendezvényen már megszoktatták a közönséget a szervezők, a fesztivál egyben a legújabb román és magyar játékfilmek marosvásárhelyi szemléje is, ugyanakkor összművészeti megnyilvánulás is egyben, a szakmai műhelymunkák mellett képzőművészeti kiállítás és koncertek egészítik ki a kínálatot.

Vajda György

Az idén 888 rövidfilmet neveztek be a fesztivál versenyprogramjába. Az előzsűri többnapos munkájának eredményeképpen 38 filmet tekinthet meg a közönség a Kultúrpalotában, közülük kilenc magyarországi, öt romániai, négy német alkotás. Ezekből 21 kisjátékfilm, 14 animáció, három dokumentumfilm. A helyi filmek versenyében 10 alkotást láthatunk, hat kisjátékfilmet, két animációt, egy dokumentumfilmet, egy kísérleti filmet. Az Ármeán Otília (egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem), Durst György (producer), Hartyándi Jenő (független filmes), Radu Vasile Igazság (vizuális művész, filmrendező, a bukaresti I. L. Caragiale Színház- és Filmművészeti Egyetem professzora), Németh Előd (újságíró, filmkritikus, az Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztivál művészeti igazgatója) és Schneider Tibor (filmrendező, a Román Televízió operatőre) alkotta ítélőbizottság válogatta ki a díjazásra kerülő filmeket. A fesztiválon az Ana Gheorghe (forgatókönyvíró, producer); Bodo-lai Balázs (színész); Iulia Voicu (a bukaresti I. L. Caragiale Színház- és Filmművészeti Egyetem adjunktusa, az aarc.ro szerkesztője), illetve a Magyarországról érkező Bernáth Szilárd (rendező, operatőr, vágó); Buglya Zsófia (filmsztréta, az Uránia Nemzeti Filmszínház programigazgatója) zsűritagok döntik majd el, hogy ki nyeri a filmes szemle fődíját és a különböző díjakat.

Szardán a program Mihai Mincan *Északnak* című thrillerének vetítésével indult. Az igaz történeten alapuló film a bukaresti Les Films de Cannes közönségszavainak. Ezt Szederkényi Olga dokumentumfilmje, a *Böll közlegény megmentése* kö-

vette. A vetítés után a rendező és *Kinizi Zoltán*, az egyik producer *Kányádi Orsolya* kérdéseire válaszoltak. Az érdekes háttérinformációkból megtudhattuk, hogy Szederkényi Olga kamaszként Heinrich Böll-regényeket olvasott, majd 2018-ban a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeumban volt egy Böll-kiállítás, ahol értesült arról, hogy H. B.-t 1939-ben behívták a Wehrmachtba, majd Franciaországban, Romániában, Magyarországon és a Szovjetunióban szolgált, többször megsebesült, és az tartotta benne a lelket, hogy feleségével (1942-ben feleségül vette fiatalkori szerelmét, Annemarie Cechet) levelezett. Összesen 1300 levelet írt, ebből 130-at az akkori Magyarországról címzett, és egy novellát is írt erről az időszakról (A vonat pontos volt – Der Zug war pünktlich). Szederkényi Olga a Petőfi Irodalmi Múzeumban tudta meg, hogy a leveleket magyarra is lefordítják. Négy évet tartott a filmforgatást megelőző kutatómunka, amelynek során összeállt egy 108 oldalas forgatókönyv, amelyet munkatársakkal, irodalmi szerkesztővel, Böll-kutatóval, történészekkel konzultálva végül 32 oldalra szűkített. Nem akart egy, a Mentsétek meg Ryan közlegényt-hez hasonló filmet készíteni, ezért a látványelemekben is arra törekedett, hogy csak sejttesse a helyszíneket, hiszen tulajdonképpen a vívódó, békés, mélyen humánus és vallási érzésekkel telítődött – a háborúba belekényszerített – gondolkodót, későbbi író helyezett előtérbe. Kibédi Zoltán néhány kulisszatitkot árult el a forgatásról, elmondva, hogy még mindig ellenszenvet vált ki a náci egyenruha, és bár több mint 80 éve véget ért a második világháború, még mindig van, amit nem tudunk róla. Példának hozta fel, hogy Sepsiszentgyörgyön nem sokan tudták, hogy a mai Mikó kollégiumban a háború alatt katonakórház működött. A dokumentumfilmben előtérbe kerül, hogy milyen nehéz ennyi év után leépíteni a második világháborúról kialakult sztereotípiákat. Böll ugyanis nem akart bevonulni, író szeretett volna lenni a háború előtt. Hat évet szolgált, és a sebesülésének köszönhetően sikerült túlélnie a háborút és hangot adni szemléletének. Mindezek ellenére még Németországban is, mivel Wehrmacht-katona volt, visszafogottan viszonyulnak hozzá, annak ellenére, hogy Nobel-díjas író.

Ezután levetítették Csoma Sándor rendező első, *Mélységek és magasságok* című nagyjátékfilmjét, amely Eröss Zsolt magashegy hegymászó feleségének vívódásait mutatja be, miután megtudja, hogy férje nem tér vissza az utolsó Kancsendzöngá-ex-

pedícióról. Sterczel Hildát a kiváló kolozsvári színművésznő, Pál Emőke alakította, míg Eröss Zsoltot kárpátaljai színész formálta meg. Ezúttal nem volt közönségelálokzó, hiszen Romániában már bemutatták a filmet, de a főszereplő *Pál Emőke* lapunknak elmondta, számára hosszú előkészületek előzték meg a forgatást, hiszen mind fizikailag, mind szellemileg és pszichológiailag fel kellett készülnie a szerepre. Ugyanakkor nagyon sokat készült a történetből, hiszen mind Eröss Zsolt, mind Sterczel Hilda történetét alaposan meg kellett ismernie, hogy hitelesen alakítson. És volt egy közös mászófalas gyakorlat is, ahol Pál Emőket Sterczel Hilda biztosította, és ebben a helyzetben jött létre a kapcsolat, ami sokat jelentett számára. Pál Emőkének volt már játékfilmes tapasztalata, több kisjátékfilmben és három nagyjátékfilmben játszott. Csoma Sándor rendező a *Saudade* című kisfilmben látta, így választotta ki a készülő filmje főszereplőjének.

A Magasságok és mélységekben egy olyan élethelyzetet mutatott be, amely bárkivel előfordulhat, hiszen tragikus hirtelenséggel elveszítjük valamelyik szerettünket, és ezt nehéz feldolgozni. Eröss Zsolt és a balesetet követően felesége is állandóan a nyilvánosság nyomása alatt állt, ami nehezítette a szerepformálást. Végül a rendezőnek és partnerének (Trill Zsolt) köszönhetően sikerült hitelesen alakítania Sterczel Hildát.

Csütörtökön *A nyugati nyaralás* című magyar krimi-vígjátékot láthatták az érdeklődők Tiszeker Dá-

niel és Lévai Balázs rendezésében, 20 órától volt a hivatalos megnyitó. *Koszorus Krisztina* és *Palkó Attila* műsorvezetők bemutatták a zsűri tagjait, majd a szervezők nevében *Sipos Levente* szólt a közönséghez. A megnyitó után immár visszatérő vendégként *Földes László Hobo* lépett fel legújabb egyéni produkciójával – *Hobo az utcán* –, gitáron kísért *Kiss Zoltán*, együttesének tagja.

Pénteken Oláh Kata *Aki legyőzte az időt* című dokumentumfilmjét vetítik. A portré-dokumentumfilm a világ legidősebb élő olimpiai bajnokát, Keleti Agnest mutatja be. A pénteki programban szerepel Bernáth Szilárd *Larry* című, többszörösen díjnyertes filmje is, amelynek rendezője az idei szemle zsűritagja. A napot Andrei Tănase Marosvásárhelyen forgatott *Tigris* című párkapcsolati drámája zárja, melynek alapjául egy Nagyszébenben történt valós esemény szolgál. Szombaton Tudor Giurgiu *Szabadság* (Libertatea) című díjnyertes alkotását tűzték műsorra, ezt követően a közönség Baranyi Gábor Benő *Zanox – Kockázatok és mellékhatások* című filmjét is megtekintheti. A zárónépszerűség után vetítik Reisz Gábor *Magyarzat mindenre* című alkotását, amely a velencei filmfesztivál Orizzonti kategóriájának fődíjasa. A szemle utolsó napján három játékfilmet vetítenek: Szikora János *Hadik* című kalandfilmjét, Paul Negoescu *Derék emberek* című fekete komédiáját, valamint a Tóser Ádám által rendezett, többszörösen díjnyertes *Blokád* című alkotást, amely a fesztivál filmprogramját zárja.

alapította az
RMSZ

EUROTRANS
alapítvány

Magyar állampolgárság

egyszerű és díjmentes ügyintézésessel!

Számíthat ránk!

eurotransalapitvany.ro 0364 410 097

Színés Világ

XX. évf. 44. (883.) szám, 2023. november 3., péntek

A Korinthoszi-csatornát 130 éve adták át

Százharminc éve, 1893. október 28-án helyezték forgalomba az Égei- és a Jón-tenger közötti vízi közlekedést le rövidítő Korinthoszi-csatornát. A 19. század egyik mérnöki remekművének megvalósításában két magyar, Türr István tábornok, a magyar és az olasz szabadságharc hőse és Gerster Béla mérnök szerzett elvülhetetlen érdemeket. Az MTVA Sajtóarchívumának anyaga:

A Peloponnészoszi-félszigetet egy húsz kilométer hosszú, legkeskenyebb részén hat kilométer széles földnyelv, az Iszthmosz kapcsolja a tőle északra fekvő országrészhez, de emiatt a rövid földdarab miatt a félszigetet megkerülő hajók több száz kilométeres útra kényszerültek. Az ókorban a közelben fekvő, gazdag Korinthosz kereskedői ezen úgy segítettek, hogy hajóikat a diolkosznak nevezett köves úton kerek szerkezetekre rakták, s így vontatták át a földszoroson. Az Iszthmosz átvágásának gondolata többször felmerült, a grandiózus munkálatokba végül Néró császár vágott bele 67-ben. Nérót néhány hónappal később meggyilkolták, az építkezés félbeszakadt, csak a kiásott gödrök maradtak meg emlékeztetőnek.

A csatorna megépítése csak a görög függetlenség kivívása után, az 1830-as években merült fel újra, de rögvést el is felejtették, mert a megvalósíthatósági tanulmány a költségeket 40 millió aranyfrankra becsülte. A görög parlament csak a Szezei-csatorna munkálatainak megkezdése után, 1870-ben hozott törvényt a Korinthoszi-csatorna megépítéséről, de az ehhez szükséges tőke továbbra sem állt rendelkezésre.

Végül sikerült egy konzorciumot összehozni Türr István, a magyar és az olasz szabadságharc hőse, a Panama-csatorna megépítésének egyik kezdeményezője vezetésével, a 30 millió frankos tőkét francia bankok biztosították.

A társaság 1881 májusában 99 évre szóló koncessziót kapott a görög királytól a csatorna megépítésére és üzemeltetésére azzal a feltétellel, hogy a munkákat másfél éven belül megkezdik és hat éven belül befejezik. Az építési terveket a Panama-csatorna nyomvonalának kitzésében érdemeket szerzett Gerster Béla mérnök készítette el, aki a terep felmérése után a római mérnökök által kijelölt nyomvonalat találta a legalkalmasabbnak. Bár egy 1869-es nemzetközi megállapodás

szerint a csatorna nem lehetett volna 42 méternél keskenyebb, de ez aránytalanul megnövelte volna a költségeket, így végül 22 méteres fenékszélességet szabtak meg.

Az Iszthmosz átvágását 1882. május 5-én kezdték meg, a jelképes első kapavágást I. György görög király tette meg. A földmunkák számottevő részét már gépekkel végezték, a szállítást vasúton oldották meg. A 80 méterrel a tengerszint fölé emelkedő, kemény kőzetben mély bevágást készítettek, az ebből mélyített aknákat a föld alatt vágatokkal kötötték össze, s ebből fejlesztették tovább a nyolcvan fokos, csaknem függőleges V alakú bevágást. 1886-ban földrengés miatt egy 30 méteres szakasz beomlott, ezután kevésbé meredek, a szikla minőségétől függően 71-77 fokos falat

vájtak. A 6,4 kilométer hosszú csatorna északnyugat-délkeleti irányban, nyílegyenesen metszi át a földnyelvet, vízmélysége nyolc és fél méter, szélessége a vízfelszínen 25, a fenéken 22 méter. Mivel a tenger szintjében épült, zsilipekre nincs szükség, a közúti forgalom úgynevezett merülőhidakon át zajlik, amelyek a csatornán át közlekedő hajók érkezésekor egyszerűen alábuknak. A munkálatok során mintegy 11 millió köbméter földet termeltek ki, 1200 tonna lőport és 450 tonna dinamit használtak fel, a csatorna fölött vasúti és közúti híd épült, mindkét bejárata előtt hullámgáttal ellátott kikötőt létesítettek.

Az előre nem látható nehézségek miatt az 1888-as határidőre csak a feladat háromnegyedével végeztek, és a társaság is csődbe ment. A munka másfél évig állt, Türr végül a görög kormány támogatásával tudott új, immár teljesen hellén társaságot alapítani, így sikerült befejezni a csatornát. A kivitelezést ekkor már a magyarországi vasútépítési megbízást elvállaló Gerster helyett négy magyar mérnök, Pulszky Garibaldi, Nyári László, Stegmühler József és Kauser István irányította.

Az ünnepélyes átadást 1893. július 25-én tartották György görög király és I. Ferenc József császár jelenlétében, de a vízi utat csak október 28-án helyezték forgalomba. A csatorna sokáig nem hozta a várt forgalmat, mert magas falai miatt állandóan erős szél fúj benne, a két végén különböző időben jelentkező apály és dagály erős áramlatokat kelt. A vízi úton – amelyet nagyobb teherhajók nem használhatnak, s egyszerre csak egy irányban lehetséges a forgalom – évente 11 ezer hajó halad át, főként turistajárművek. A magyar építők, mérnökök dicsőségét 2009 óta emlékmű hirdeti a Korinthoszi-csatorna Jón-tenger felőli bejáratánál.

A magyar építők emlékműve

Forrás: Wikipédia

Ötven éve készült el az isztambuli Boszporusz-híd

Ötven éve, 1973. október 30-án adták át a forgalomnak Isztambulban az Európát Ázsiával összekötő első Boszporusz-hídat. Az MTVA Sajtóarchívumának anyaga:

Az Európát Ázsiától elválasztó tengerszoros, a Boszporusz a Márvány-tengert köti össze a Fekete-tengerrel, hossza 30 km, szélessége 750-3700 méter, mélysége 36-124 méter között váltakozik. A Boszporusz név ökörgázlót jelent, mert a görög mitológia szerint itt kelt át a Zeusz által elesábitott, majd fehér üszövé változtatott Io argoszi királylány, amikor a főisten felesége, Héra istennő boszszúja elől menekült. A szoros már az ókorban jelentős közlekedési csomópont volt, i.e. 667-ben itt alapították meg a megarai görögök Büzantiont, amely 330-tól volt a kelet-római birodalom központja. Bizáncot 1453-ban foglalta el II. Mehmed oszmán szultán és Isztambul néven az Oszmán Birodalom fővárosának tette meg. Bár az 1923-ban létrejött Török Köztársaság kormánya Ankarába tette át székhelyét, a 13 millió lakosú Isztambul ma is Törökország legnagyobb városa, kulturális, művészeti és gazdasági központja, földrajzi fekvése miatt az ország kapuja.

A két földrész találkozásánál fekvő, stratégiai fontosságú metropoliszban az átkelő for-

galmat sokáig komok biztosították, de a múlt század elején egyre nyilvánvalóbb lett, hogy a vízi út tehermentesítését csak hídépítéssel lehet megoldani. A gondolatot már 1900-ban felvetette II. Abdul-Hamid szultán, de döntés csak fél évszázaddal később született, a nagyszabású beruházást jóváhagyó dokumentumot 1957-ben írta alá Adnan Menderes akkori török kormányfő.

Az Isztambul európai Ortaköy és ázsiai Beylerbeyi városrészt összekötő acélpilléres függőhídát a brit Sir Gilbert Rogers és William Brown tervezték, a mérnöki munkát a szintén brit Freeman Fox and Partners végezte, a kivitelező török építőipari cég volt. A munkálatokat 1970. február 20-án kezdték meg és 1973. június 1-jén fejezték be, a hídat 1973. október 30-án, a Török Köztársaság kiállításának 50. évfordulóját követő napon Fahri Korutürk köztársasági elnök jelenlétében adták át a forgalomnak. A 2016. július 15-i, kudarcba fulladt puccskísérlés során a lázadó katonák először a Boszporusz hídjait zárták le, az események polgári áldozatainak tiszteletére a híd hivatalos neve 2016 óta A július 15-i vértanúk hídjá.

Az 1560 méter hosszú, 1074 méteres nyírlású híd átadásakor Európa leghosszabb és a világ negyedik leghosszabb függőhídja volt.

Az átkelő 33,4 méter széles, irányonként három, 3,5 méteres közúti forgalmi sávval és 2,5 méteres gyalogjárddával, pilonjainak magassága 165 méter, a hídpálya 64 méter magasan ível át a vízfelszín felett, így a legnagyobb hajók is átférnek alatta. A parti íves hídszerkezetek az európai oldalon 231, az ázsiai oldalon 255 méter hosszúak.

Az első Boszporusz-híd megépítése 200 millió (mai áron több mint egymilliárd) dollárba került, de forgalma olyan nagy volt, hogy a járművek áthaladásáért szedett hídhasználati díjból a költségek alig két év alatt megtérültek. 1980-tól a forgalom gyorsítása érdekében csak a kelet felé haladó járművek fizetnek, de dupla díjat, így visszafelé megállás nélkül tudnak áthajtani. A közlekedési sávok irányát a forgalomhoz alkalmazkodva napszakonként változtatják, munkanapokon reggel négy sávban az európai oldal felé, kettőben az ázsiai felé lehet autózni, este pedig fordítva. A hídon 1997. december 27-én haladt át az egymilliárdodik jármű, átlagos napi forgalma 180 ezer gépjárműre tehető, a híd maximális terheléskor az iv közepén 90 cm-re hajlik be. A híd díszvilágítását 2007-ben számítógép vezérelte LED-lámpákra cserélték.

Az első Boszporusz-hídon ma már sem a

gyalogos közlekedést, sem a kamionok áthaladását nem engedélyezik, alkalmanként azonban exkluzív eseményeknek ad helyet. Ázsiai oldalról indítják a világ egyetlen két kontinensen zajló maratoni futóversenyét, az 1979 óta megrendezett Isztambul Eurázsia Maratont; 2005. május 15-én a hídon játszotta az első kontinensközi bemutató teniszmérkőzést az amerikai Venus Williams és a török Ipek Senoglu.

Az első Boszporusz-híd jelenleg a 41. helyen áll a függőhidak pilonok közti távolság szerint mért hosszúsági rangsorában. Az első a 2022-ben átadott, szintén török, a Dardanel-lákat átívelő 1915 Canakkale híd, amelynek főnyílása 2023 méter. (Összehasonlításként: a budapesti Erzsébet híd támaszköze 290 méter.)

Az első Boszporusz-híd testvérét, a Győzelmes Mehmed szultán (Fatih Sultan Mehmet) hídat 1988-ban adták át. Ez a híd az első öt kilométerre északra áll, feszítávja 1090, hossza 1480 méter, kétszer négy sávja az Ankaráig vezető autópályában folytatódik. Az I. Szelim szultánról elnevezett harmadik Boszporusz-híd építését 2013 májusában kezdték meg, és 2016. augusztus 16-án nyitották meg. A 2164 méter hosszú átkelőn nyolcsávós autót és kétpályás vasútvonal van, 322 méteres magasságával a világ ötödik legmagasabb hídjá, 58,4 méteres szélességével a világ egyik legszélesebb függőhídja.

A természet kalendáriumuma (DLXXXIX.)

Kiss Székely Zoltán

Sóhajtásnyi időre még visszarévedek a székely szabadság napi máglyatűzre, s a gyertyagyújtás **november 1-i** áhítatára – veszem kölcsön a gondolatot **Jánosházy Györgytől**:

*A holtakat hagyd éjünkben pihenni:
ők boldogok már sírkövek alatt,
nincs bennük vágy, megbánás, indulat,
nyugalmukat nem zavarja semmi.*

*Az élőkért, értük gyűjts gyertyafényt:
a lapos mellű, keshedt gyári nőket,
a reszkető kezű kéregetőket
sirasd, akik nyomoruk rabjaként*

*belegebbednek százszor is naponta
szégyenbe, kínba, betegségbe, gondba;
az élőknek kell gyertyád pislá fénye,*

*utat mutatni végső, jó halálba,
hol csillagok ösvényén megtalálja
a szelíd békét, melyben élni kéne.*

Borongós hangulatát a november előredobja, s ránehezül mint lassú, apró szemű eső füre, fára. S a lelkekre borul, mint a lassú ködök lebegette lombok, ezerszínű foltokba öltöztetve a lassan szürkébe váltó délután macskaköves utcáit. Az őszirozásak, krizantémok táncrendje szerint a temetőkeretek az elfogyó gyertyafények fanyar füstjein túl őrzik majd a pillanatot csodáját – az első hóharmatig.

*Csapzottan tarka lett a fényteli kerted,
Későn süt fel a nap, hamar homálylik,
Elfagytak, feketednek
Napraforgóid, dáliáid,
Még nyílnak, ősziösen nyílnak – már nem sokáig –
Napszomjas, késő helianthusok:
Az elmúlásból is itt körül az világit,
Ami nekünk meg nem adatott.*

– **Rapszódia az őszi kertben. Vas István** őszi kertjében járunk. –

*Piroslik már a kis meggyfád – milyen lesz,
Ha jön a nagy esőzés hirtelen?
Szebbek a rőt levelek, ha kerengenek
Nedves szelekben is tündérieren.
Már várja a nemes, növényi sejtjelem
Novemberi esők verését:
Itt győzni fog minden enyészeten
A szépség.*

*(...) Elfagyott rózsák, dáliák: a kertünk.
Új és új szépség, akkor is, ha pusztul.
(...) ez még az ősz, ha jól, ha rosszul,
Most vívj, most védj magad,
Míg végső hódításra el nem indul
A sejtjeinkbe zárt tudat.*

*(...) Nincs miért adnunk a szerénnyt:
Még csúf estünkben is több szépségünk marad,
Mint amit valaha pompáztak elénk
Virágok, madarak.*

*Mi más értelme van az időben a szépet
Halmozni, ha nem ez,
Hogy mikor nyomorultul vergődik az élet,
Akkor is szép lehess? (...)*

Emlékezzünk hát mi is régiekről, akik már rég megtalálták a szelíd békét csillagok ösvényein.

A szabadságharc leverése után, 1849. november 4-én született **Lóczy Lajos** geológus, földrajztudós. A zürichi egyetemi évek után hazatérve a **Magyar Nemzeti Múzeum** ásvány- és őslénytárában dolgozott. 1877-1880 közt részt vett **gr. Széchenyi Béla** kelet-ázsiai expedíciójában. Ő mutatta ki, hogy a közép-ázsiai sivatagok, a löszmezők kialakulásáért a több millió éves glaciális-interglaciális korszak szélsőségei a felelősek. 1883-tól a bánsági hegyvidék geológiai felvételezését végezte. 1891-ben az ő kezdeményezésére és vezetésével alakult meg a **Magyar Földrajzi Társaság**, 1902-1908 között a **Földrajzi Intézet** igazgatója. 1900-1914 között a Földrajzi Társaság elnöke volt. Ebben az időben szerkesztették meg **Teleki Pállal** és **Papp Károllyal** Magyarország földtani térképét. Ő kezdeményezte az Erdélyi-medence rendszeres geológiai és geomorfológiai feltárását. Jelentős érdemei vannak az erdélyi kősó- és földgázkinccs felfedezésében is. Az ő felmérése és tanulmányai alapján kezdték meg a nagysármási fúrásokat.

Születése után három évre, 1951. november 4-én született a másik neves geológusunk, **Déchy Mór**. A földrajztudós **Hunfalvy János** és a geológus **Szabó József** tanítványaként mint magashegységi alpinista is jeleskedett. Végigmászta a Kárpátok összes tömbjét, a Dinaridák, a Pireneusok és a norvég Alpok után a cári Oroszország hegyeit járta. Hét kaukázusi expedíciót vezetett. 1884-ben megmászta az Elbruszt, 1886-ban bejárta a Kaukázus 1280 kilométeres főgerincét. A Kaukázus földrajzi, földtani és botanikai leírását tartalmazó háromkötetes műve 1905 és 1907 között Berlinben jelent meg németül. 1872-ben egyike volt a Magyar Földrajzi Társaság alapítóinak. A Kolozsvári Tudományegyetem 1908-ban tiszteletbeli doktornak avatta. Értékes közet-, kővület- és őslénytani gyűjteményét, fényképeit a Magyar Állami Földtani Intézet őrzi.

1998. november 4-én halt meg **Ernstler László** vegyész. Orvos szeretett volna lenni, de zsidóként erre az akkori Magyarországon nem volt lehetősége. A Svéd Királyság budapesti nagykövetségén vészelte át a nyilas korszakot. 1946-ban Svédországba távozott, 1956-ban biokémiából doktorált a Stockholmi Egyetemen, majd a Werner-Grenn Intézet fiziológiai-kémiai osztályát vezette 1967-ig. 1967-től 1986-ig a **Stockholmi Egyetem Biokémiai Intézetének** igazgatója volt. 1977–88 között a Nobel-díj bizottság tagja volt. Jelentős eredményeket ért el a sejtbiológia és a bioenergetika terén, elsősorban a mitokondriumok kutatásában, a sejtek energia-termelésével kapcsolatban: a mitokondriumok energiafüggő reakcióit tisztázta. 1988-ban a **Semmelweis Orvostudományi Egyetem** tiszteletbeli doktori címmel tüntette ki.

2011. november 4-én halt meg **Vissy Károly György** meteorológus is. Budapesten az ELTE meteorológus szakát végezte el, ezután rögtön az **Országos Meteorológiai Hálózatnál** kezdett dolgozni. Az első években a repülésmeteorológia terén, később a rövid távú előrejelzések témakörében oldott meg bonyolult feladatokat. Közben bekapcsolódott a rádió és a televízió időjárás-jelentéseinek szerkesztésébe, majd ő maga is állandó szereplő lett a képer-

Rőt levelek tündéri nedves szelekre várnak

nyőn. 1997-ben az ő javaslatára jött létre az **OMSZ** épületében az a tévéstúdió, ahonnan nemcsak ő, hanem tanítványai, meteorológus kollégái adhattak naponta többször is szakértői jelentéseket. Pályafutása során végig arra törekedett, hogy szakmája eredményeit és szolgáltatásait minél közérthetőbben tegye elérhetővé az emberek számára.

Szászvárosban született 1905. november 5-én **Tankó Béla** biokémikus. Berlieni és londoni kutatóvevei után alma materében, a debreceni egyetem orvosi karán a Biokémiai Intézet igazgatója lett. Nevéhez fűződik a fruktóz-1-foszfát, az ún. Tankó-Robinson-észter felfedezése, ami nagy lépés volt a sejtbiológiában az oxidációs folyamatok megértésében. Az 50-es években bekapcsolódott a nukleinsavak kutatásába, amely különösen a magyarországi daganatkutatás számára jelentett bázist. Alapításától elnöke volt a **Magyar Biokémiai Társaságnak**.

Mai sétánkat egy geológusra való emlékezéssel fejezzük be.

November 6-án, 1886-ban született Kézdivásárhelyen **Bányai János** geológus. Tanári diplomát a budapesti polgári iskola tanítóképző természettudományi szakán szerzett. Tanulmányait Jénában és Berlinben fejezte be, 1942-ben Szegeden avatták doktornak. 1908-tól 1919-ig Abrudbányán, 1921-től 1931-ig Székelykeresztúron, 1931-től 1945-ig Székelyudvarhelyen tanított. 1931 és 1943 között a **Székelység** című havi folyóiratot szerkesztette. Ő alapította meg a **Borvízkutató Intézetet**, expedíciókat kezdeményezett a Hargita kutatására. Mintegy félezer közérdekű írása jelent meg hetit-és napilapokban. Írásai Erdély földrajzi viszonyaival, a Székelyföld geológiájával és hasznosítható ásványi kincseivel foglalkoztak, különösen a barnaszéntelepekkel, a földgázzal, az aranybányászattal.

*A lázas lombú fákra
toprongyos gerlék gyűlnek.
Tekinteted ködében
beteg ebek szűkölnék.
Csattogó vonat-bűzben
kisziklik minden szépség.
Kígyóra hág a szellem
s belélegezzük mérget.*

Killár Katalin ily borúsnak látta a **Novembert** még 1996-ban.

Jánosházy György, Vas István vagy Killár Katalin késő ősze?

Én a Vas Istvánra szavazok:

*Mit tud a virág, mit tud a tenyészet?
Rettentő szép rakéták, robbanva repüljete!
Mindig nekünk teremtik a szépet
Az emberi évezredek. (...)*

*És új energiává lesz a múltó idő
S új csillagmáglyát gyűjt meg érted,
S vigasztalóvá lesz a rémítő,
S mindent meglátsz, mindent megértek.
És érthetetlen szenvedésed
hétszer boldog szépséggé válik:
Mosolyodban kinyílnak a régen semmivé lett
Napraforgóid, dáliáid.*

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2023-ban, kétszáz évvel azután, hogy **Bolyai János** megírta levelét apjának: „*Semmiől egy új, más világot teremtettem*”.

Mosolyodra nyílnak régi dáliáid

Erdélyi arcok

Szolgálat és munka az Úr anyaszentegyházában

A 15 éve Koronkán szolgáló református lelkipásztor lelkészcsaládban nőtt fel, édesapja is egyházi vezető volt. Egész gyermekkorra az egyházban és a gyülekezetben zajlott. Rigmányi Arnold 2008 szeptemberétől szolgál a koronkai református gyülekezetben, amelyhez hozzátartozik a székelybósi leányegyházközség is. Amikor a gyermekkoráról beszél, mindig a Nagy-Szamos menti Várkudu és az ottani egykori parókia jut eszébe, az ottani élmények, barátok, a falu emberei...

Nagy-Bodó Tibor

– *Miért választotta a lelkési hivatást?*

– Könnyű erre a kérdésre válaszolnom, hiszen lelkészcsaládban nőttem fel, édesapám is lelkipásztor volt. Amikor a gyermekkoromról beszélnek, mindig a várkudui parókia jut eszembe, az ottani élmények, vallásórák, kátéórák, az ottani emberek és az, ahogyan a falu népe szinte bármilyen gondjával a paplakba jött, a lelkipásztort kereste, tőle kért segítséget, eligazítást. Tettszett már gyermekként is, hogy a presbiterek, az idősebb bölcs emberek édesapám köré összegyűlnek, és jó kedvvel, szolgálatkészen vannak jelen az egyház, a gyülekezet életében. Meg sem fordult a fejemben és a szívemben, hogy valami mást kellene csinálnom, mint amit édesapámtól láttam. Ez az érzés még inkább megerősödött bennem, amikor a kilencvenes évek elején Kolozsváron újraindult a Református Kollégium. Tizenegyedik osztályos diákként kerültem oda. A kolozsvári kollégiumi nevelés, az ottani hangulat, az iskolai bibliaismereti órák, valamint az akkori lelkész tanárainak a példája, az üzenete megerősítették bennem az érzést, hogy a lelkési szolgálatban fogom megtalálni a helyem. Így irányultam aztán érettségi után a teológiai tanulmányok felé. 1998-ban végeztem Kolozsváron a protestáns teológiai fakultáson, és ugyanabban az évben a marosvásárhelyi Kistemplomban kezdtem el a lelkipásztori pályát segédlelkészként.

– *Mikor és hogyan került Koronkára?*

– 2008 szeptemberétől szolgálók a gyülekezetben, amelyhez hozzátartozik a székelybósi leányegyházközség is. A gyülekezet akkori gondnoka és presbitériuma hívott meg Koronkára a maroscsapói gyülekezetből, ahol kilenc évig szolgáltam, amely évekre mindig nagy szeretettel gondolunk vissza.

– *Koronka területe ősidők óta lakott. Hol és mikor kezdődik a település története?*

– Orbán Balázs helytörténeti kutatásai alapján elmondhatom, hogy a helység nevét először 1332-ben említették mint önálló egyházközség Korunka néven. János Zsigmond idejében Korunka a Mihályfi Tamás birtoka volt, a Mihályfi család bukása után Kovacsóczy Farkas birtokába került, utána pedig a Toldalaghi családéba. A Toldalaghi grófi család története évszázadokon át összefonódott az egyházközségével, hiszen 300 éven keresztül áldozatkész, buzgó patrónusai voltak a református gyülekezetnek.

– *Mit kell tudni a település református templomáról?*

– A templom a Toldalaghi-kastély mögött van, egy magaslaton. Az építése ugyancsak a Toldalaghi

Rigmányi Arnold

család nevéhez fűződik. Az egyházközség történetében olvashatjuk, hogy gróf Toldalaghi László és Pál már 1757 előtt beadták az ún. „instantiát”, kezdeményezték, hogy a romba dőlő templom helyett új templomot építhessenek toronnyal együtt. Az engedélyt azonban csak 1769-ben kapták meg, amikor a feljegyzések szerint Mária Terézia kegyelmesen megengedte, hogy kőből templomot és egy tornyocskát építsenek. Az 1769-ben megkapott építési engedély ellenére mégsem kezdődött el a templomépítés, hiszen az egyházközség történetének leírásában, a historia domusban arról olvashatunk, hogy abban az

töltik rendeltetésüket. A márványból faragott szószerk gróf Toldalaghi Lászlóné Korda Anna általi adományozásáról egy, a templom falába beépített márványtábla tanúskodik, amin a következő felirat található: „Isten dicsőségére ezen prédikáló széket csináltatta árva Gr Korda Anna, Gr Toldalaghi László úr özvegye, a koronkai templomba 1806-ban.” A templomunkban lévő, a mai napig jól működő mechanikus orgonáról nincsenek pontos adataink. Az egyházközség historia domusában viszont arról szerezhettünk tudomást, hogy az orgona felállításának évét 1790-re datálják, ugyanis egyházközségi számadásokban akkor kerül említésre először. Az írásos adatok szerint az orgonát 1854-ben teljesen újjáépítették, és még abban az esztendőben fel is szentelték. Említésre méltó ugyanakkor a műemlék értékkel bíró, 1710-ben készült templomkapu is, amit latin nyelvű feliratos szövege szerint ugyancsak a Toldalaghi család készíttetett. A kapu latin nyelvű feliratában egy bibliai Ige is olvasható: „Pulsate et aperite tur vobis”, azaz „Zörgessetek és megnyitattik néktek”.

– *Mit tudunk a harangokról?*

– A templom tornyában két harang található. Egyik 1537-ből való, és a következő latin nyelvű felirat van rajta: „Salve crux sancta mun-

A koronkai református templom

időben paplakot kellett építeni, ami meg is történt. A templomépítés 1790-ben kezdődött el a toronnyal, és 1802-re lett készen a teljes templom. A leírás szerint 1793-ra a torony felépült, még ugyanabban az esztendőben órát helyeztek a toronyba, amely 1928-ig megvolt, valószínűleg működött is, de az 1928-ban történt renoválás során a feljegyzések szerint megsemmisült. Az egyházközségi történetírás anyagaiból az is kiderül, hogy a jelenlegi templom helyén volt egy régi, magas védőfalakkal körülvéve. A dokumentumok szerint a templomépítés során egy régi ún. altemplomra bukkantak, amit minden különösebb vizsgálódás nélkül földdel betömtek.

Tehát a régi templomnak a helyére és annak anyagából 1802-re épült fel az új, ami a réginél nagyobb volt.

– *Az istenháza értékei: az úrasztala, a szószerk és az orgona.*

– Igen, mindezek értékes műkinccsei templomunknak. Az 1802-ben elkészült, felépült új templomba gróf Toldalaghi Lászlóné Korda Anna a férje emlékére gyönyörű szép művészi kivitelezésű szószerket és úrasztalát készíttetett szürkészöld márványból, amelyek mai napig be-

töltik rendeltetésüket. A márványból faragott szószerk gróf Toldalaghi Lászlóné Korda Anna általi adományozásáról egy, a templom falába beépített márványtábla tanúskodik, amin a következő felirat található: „Isten dicsőségére ezen prédikáló széket csináltatta árva Gr Korda Anna, Gr Toldalaghi László úr özvegye, a koronkai templomba 1806-ban.” A templomunkban lévő, a mai napig jól működő mechanikus orgonáról nincsenek pontos adataink. Az egyházközség historia domusában viszont arról szerezhettünk tudomást, hogy az orgona felállításának évét 1790-re datálják, ugyanis egyházközségi számadásokban akkor kerül említésre először. Az írásos adatok szerint az orgonát 1854-ben teljesen újjáépítették, és még abban az esztendőben fel is szentelték. Említésre méltó ugyanakkor a műemlék értékkel bíró, 1710-ben készült templomkapu is, amit latin nyelvű feliratos szövege szerint ugyancsak a Toldalaghi család készíttetett. A kapu latin nyelvű feliratában egy bibliai Ige is olvasható: „Pulsate et aperite tur vobis”, azaz „Zörgessetek és megnyitattik néktek”.

– *Eddigi szolgálati ideje alatt Koronkán sok javítási, újjáépítési munkát megvalósult...*

– Isten segítségével, a helyi önkormányzat évenkénti pályázati támogatásából, az Erdélyi Református Egyházkerületen keresztül Magyarország Kormányától, a román állam kultuszminisztériumától kapott támogatásból és nem utolsósorban az egyháztagok, valamint helyi és külföldi szponzorok segítségével az elmúlt 15 évben több fronton is próbáltunk javítási, átalakítási, korszerűsítési munkákat végezni. A 2008-as év végén, 2009-es év elején a hívek anyagi áldozata árán megújult a lelkési iroda és a tanácsterem. 2011–2012-ben a parókian és a gazdasági épületein végeztünk belső és külső kisebb javításokat. 2013-ban a ravatalozó bejárati sétányát készítettük el, amit kétfelől tujasor díszít. 2014-ben a helyi önkormányzat támogatásával egy, a temető középső részéig vezető több mint 100 méteres lépcső készült. Ugyanebben az évben Pünkösdi Apor orgonaépítő, orgonista elvégezte a templom orgonájának generáljavítását, hangolását. 2015-ben a parókia udvarára vezető bejárati járdák teljes felújítása és egy kb. 100 négyzetméteres autóbéjáró elkészítése és térkövezése valósult meg. Ugyanebben az évben a gyülekezetünk egyik presbitérének adományából szakemberek által restauráltattuk az 1710-ből fennmaradt, a Toldalaghi grófi család által készíttetett faragott templomkaput. 2016-ban a székelybósi templom teljes tetőszerkezetének felújítására, új cseréppel való befedésére, valamint a templombelső új kazettás mennyezetének a kialakítására került sor, aminek megvalósításához nagyban hozzájárult a

Székelybósi Egyesület. Ugyanebben az évben a koronkai templom fedelét is sikerült új cseréppel fedni, a parókia, a gyülekezeti központ külső részét is új köntösbe öltöztettük Isten segítségével és támogatóink jóvoltából. 2018–2019-ben a szűkös kántori lakás kibővítésére, felújítására került sor. Székelybósi 2019-ben a templomkülső teljes felújítása következett. Ugyanebben az időben a paplakot új cseréppel fedték be, a koronkai templom feljárati járdáját térkövezték, valamint kárpitozták a templompadokat. 2019-ben felújították, megerősítették a templomot körülvevő, 1936-ban készült betonkerítést. 2020-ban a már az előző években a temető közepéig elkészült lépcsőfeljártót bővítettük egy 50 méteres résszel, Székelybósi pedig a templompadok kárpitozását sikerült megoldani. 2021-ben a helyi önkormányzat támogatásával a koronkai gyülekezet templomának belseje újult meg, 2022-ben pedig a bukaresti kultuszminisztériumtól lehívott pályázati támogatásból a templomkülső javítására és a templomfedél esővíz-elvezető csatornáinak teljes cseréjére került sor. 2018–2021 között a román államtól jogi úton visszaigényelt, és 2008-ban visszakapott egyházi iskolában az Erdélyi Református Egyházkerületen keresztül a Magyar Kormánytól kapott támogatással jött létre a 2022-től működő kétszemes magyar bölcsőde, amelyben a falu 1 és 3 év közötti gyermekei nemzeti hovatartozástól függetlenül biztonságos és modern, kényelmes körülmények között egész napos megőrzésben, szakszerű nevelésben és teljes ellátásban részesülnek. Mindenért Istent illeti a dicsőség, egyházi közösségként pedig hálásak vagyunk és köszönetet mondunk minden támogatóknak.

– *Befejezésül egy zárógondolat a szolgálatáról...*

– Sokrétű és szerteágazó a lelkipásztori szolgálat, de a mindennapok tapasztalata azt mutatja, hogy amikor nehezebb a munka, amikor több a feladat, akkor az Úristen a hozzá való erő is, a munkatársakat is annak arányában rendeli ki számunkra. Az emberek részéről érezhető szeretet, a gondnok és a presbitérium támogató és bizalmat sugárzó pozitív hozzáállása, valamint a gyülekezeti munkában való hűségese együttműködése mellett nyilván az a legcsodálatosabb megtapasztalás, hogy az a Jézus Krisztus, aki bennünket, méltatlan embereket elhív és elküld a szolgálatra, ad az elvégzendő feladatokhoz elegendes erőt, kitartást is. Az esetleges csüggedésekben, a nehezebb helyzetekben Igéje által bátorít, megerősít, és rendel mellénk olyan munkatársakat, akikkel a szolgálatot áldással és örömmel véghezjuttathatjuk anyaszentegyházunk, nemzetünk javára és Isten dicsőségére.

* *A képekért köszönet Rigmányi Zsombornak*

Kassettás mennyezet

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1074.

Petőfi Sándor lelkes felszólítását idézzük a rejtvény főszóiban.

1	TALÁL	SILBAK ÁTKAROL	EZ A HAL NEM HAL	FEKETE ISTVÁN REGÉNYE	VILÁGÍTÓ ESZKÖZ
E					T
MESSZE ERKÖLCS-TAN		ROBBANÁS-HANG	FRANCIA SZÓ		
2	A	ISKOLA ALSÓ TAGOZATA	NÉMET ALAJOS	LUDOLF SZÁMA	ILION
... KING COLE (ROCKÉNEKES)		PATÁS ÁLLAT	MEGY AZ ANGOL	ISME KÖTŐSZÓ	
ÖTVEN SZÁZALÉKBAN		AZ IDŐ PÁRJA	HOLT NYELV	RÓMAI 500 FELTÉVE	
ÖRDÖGI LAKHELY		EGYSZER SEM	TÉTOVÁN MOTOZ		
ITAL (ARGÓ)		ANNYI MINT (RÖV.)	A NAGY VARÁZSLÓ	TIBETI SZARVAS-MARHA	ARATI
SZÉKELY IS GYILKOL		BECÉZETT NAGYAPA	BECÉZETT STEFÁNIA	OLASZ AUTÓJEL	SZELLEMI ALKOTÓ
		ROSTA	VÉREDÉNY	IGEVÉGZŐ-DÉS LEHET	FELSŐ ISKOLA
KOCKÁZTOTT PÉNZ-ÖSSZEG		A NÁTRIUM VEGYJELE	ÁSVÁNYI FŰSZER	IZOMBAN REJLIK	ODA-VISSZA NŐI NÉV
NINCS BENNE SEMMI RÓTVAD		RÉSZEKRE OSZT	ÜDÍTŐ ITAL		
		PEST M. HELYSÉG	KERÉK SZÁM	NYUGAT (RÖV.)	AKTA
		TONNA (RÖV.)	NÉLKÜL (LATIN)		
NAGYON RÉGI		TOJÁS (NÉMET)	IDEIGLENES NYUGTA	CSAPADÉK	SODRÁS
FÉLPÉNZI		HAVERRE JELLEMZŐ	GERMÁNium VEGYJELE		AZ EZÜST VEGYJELE
METSZŐ		IDEGEN KÜZDŐTÉR	BELÁTI		
L. N. J.				PLUSZ	

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

NOVEMBERI ÉVFORDULÓK (1.)

1	2	3	L	4	5	6	P	7	8	P
9				10				11		12
13	M	14	15	16	17			18	19	
20								20		
21								22		
23								23		
24								24		
25								25		
26								26		
27								27		
28								28		
29	30			31	32			33		34
35								35		
36		37		38				39		40
41								41		42
43			44		45			46	47	48
49			50	51				52		53
54								54		
55		56						57		58
59						60	H			61
										R
										62

VÍZSZINTES: 1. Jogakadémiai tanár, 200 éve hunyt el (Jakab Ferdinánd). 6. Geológus, tanár, MTA-tag, 150 éve született (Károly). 9. Török tiszt (rég). 10. Alá. 11. Eltulajdonít. 13. Francia politikus, 400 éve halt meg (Philippe de). 18. USA-beli hírszerző szolgálat (röv.). 20. Fél tíz. 21. Francia festő. 22. Az összes tárgy. 24. Igevégződés lehet. 25. Cégféle (röv.). 26. A bárium vegyjele. 27. Lapos edény. 28. Le. 29. Indíték. 31. Ögörög piactér. 34. Gumitömlő. 36. Káposztaféle. 38. Attól kezdve. 40. Lentebb. 43. Észak-európai főváros. 45. Latin csont. 46. A rádium vegyjele. 48. Színész (Tivadar). 49. Tiltószó. 50. Nem (angol). 52. Ételt tesz az asztalra. 54. Numero (röv.). 55. Onnan. 57. Vasúti szerelvény. 58. Hordómérték. 59. Jobboldali miniszter, 150 éve született (Béla). 60. Író, pedagógus, '48-as, 225 éve született (Ferenc). 61. Orvos, szervező, 225 éve született (Imre). 62. Cin.

FÜGGŐLEGES: 1. Német író (Karl). 2. Határrag. 3. Becézett László. 4. Árusítás. 5. Errefele! 7. Női éneklő. 8. Torino folyója. 12. Geofizikus, MTA-tag, 150 éve született (Dezső). 14. Sakksánc. 15. Ere! 16. Magyar dal. 17. Hatból kettő! 19. Kézzel jelez. 20. Udvarias megszólítás. 21. Költő, 250 éve született (Vitéz Mihály). 22. Arad folyója. 23. Női név (febr. 10.). 24. Olasz névelő. 26. Sűrű bokros hely. 28. Gyors lábú kutya. 30. Bánat. 32. Gésa! 33. A matt lényege! 35. Lent. 37. Elek! 39. Számok viszonya. 41. Papírpénz. 42. Felfedező, 300 éve született (John). 44. Országgyűlés helye (1707). 47. Forma. 51. Hasonlít rá. 52. Rovar része. 53. A rontás istennője. 56. A tetejére. 57. Római hat. 58. Osztrák és jemeni autójel.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket november 16-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Háty János kortárs író egyik művének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beirtunk.

VÍZSZINTES: 1. Fintor – Béklyó, gúzs. 7. Rangjelző szó – Kissé régi! 8. Felügyel – Édes bor. 9. Holland és ománi gépkocsijelzés – Lám. 11. Becézett női név – Lóbetegség. 12. Déligyümölcsfajta – Mennydörög. 14. Latin kötőszó – Hazafele! 15. Társalgásra alkalmas szoba – Szerelem a ... idején (G. G. Marquez). 18. Arab állam – Ünnepezt sztár. 19. Terepszínű – Bankbetét után fizetik. 22. Német személyes névmás – Páratlan iga! 23. Két szénatomos alkán – Mazsola társa. 25. Csigafajta – Lócsemege. 27. Habos ital, népiesen – Atomdarab! 28. Képkeret – Szívós, izmos. 30. Indíték – Kicsinyítő képző. 31. Szakosztály – Hősszínész.

FÜGGŐLEGES: 1. Pénzintézet – Búzadara. 2. Stimmel, passzol – Szörnyű, ijesztő. 3. E nap – Idős egynemű hangzói. 4. Kas betűi – Norvég és román autójelzés. 5. Idény – Pengetős hangszer. 6. Rosta – Hull, pottyán. 10. Biokémiai folyamat sebességét növelő fehérje – Dedó. 13. A torok és gége közötti rész – Becézett Ilona. 16. Argentín diktátor felesége volt (Eva Perón) – Szemmel való érzékelés. 17. Betűt módosító jel – ... a harang szól (E. Hemingway). 20. Papagájfajta – Választóvonal. 21. Nagyszülő kedvence – Magához hívat. 24. Rossz kívánság – Kilogramm századrésze. 26. Hangosan sír – Fohász. 29. Ásványi fűszer – Az ezüst vegyjele.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18		Á		
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

AZ OKTÓBERI ÉVFORDULÓK (3.)
című pályázat nyertesei:
Schlecht Károly,
Erdőszentgyörgy, Vánatorilor u.
Gaspar Aranka,
Koronka, Liliacului u.
A pályázati rejtvény megfejtése:
**SIGNORELLI; IPOLYI; KERÉKGYÁRTÓ; NAGY;
WELHAVEN; HORVÁT**
Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek
a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések az október 27-i számból:
Ikrek: Isten rabjai
Skandi: Természetét álcázza a gonosz, amikor jót tesz.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Hamarosan megnyílik a Természetrajzi Múzeum

(Folytatás az 1. oldalról)

– Egy múzeumi tárlat sikerességét a látogatottsági arány tükrözi. Láthatjuk, hogy az idén érdekes, különleges állandó és időszakos kiállítások nyíltak, mindemellett, hogy a Kultúrpalotában és a Természetrajzi Múzeumban főjavítási munkálatok zajlottak. Az előbbiit csak részlegesen, az utóbbiit egyáltalán nem lehetett látogatni. Nőtt-e az idén a forgalom?

– Januárban összesítjük a múzeumi látogatottság előző évi adatait. Ettől eltekintve biztosan állíthatom, hogy a várbeli részlegünk látogatottsága jelentősen nőtt. Az eladott jegyek számát figyelve arra voltunk kíváncsiak, hogy hányan látogatták a *Barabási Lab* kiállítást, mert ez egy kicsit eltért a klasszikusnak mondott tárlatoktól, több volt, mint egy kortárs művészeti tárlat, egy ötvözet a művészetnek a tudománnyal, az így bemutatott elmélet miatt is igen különleges élményt kínáltunk az érdeklődőknek. Azt szerettük volna tudni, hogy miként fogadja a marosvásárhelyi közönség, hogy tervezzük-e hasonlókat vagy sem. Ezt a kiállítást 5200-an keresték fel, amiben nincsenek benne a Múzeumok éjszakáján belépők, mivel a karkötővel minden múzeumba be lehetett lépni, és így nem követhetjük a látogatottságot, de meg vagyok győződve róla, hogy ez alkalommal is nagyon sokan megnézték a kiállítást, így az említett szám jóval nagyobb. Aki belépett az épületbe, vélhetően a földszinten levő *Kulcsos város* és a *Korok, elitek és fegyverek* című kiállítást is megnézte. Míg tavaly a várban mint-

Ötvös Koppány Bulcsú, a Maros Megyei Múzeum igazgatója

Fotók: Bereczky Sándor

egy 7000 látogató volt, az idén 8000 feletti a látogatók száma, és még hátravan két hónap az évből. A Múzeumok éjszakáján tavaly 7000, az idén 9000 jegyet váltottak. Nyilván ez annak is köszönhető, hogy a vár épületét sikerült visszahozni a köztudatba, hogy ott állandó és érdekes kiállítások vannak, a rendbe tett környezet is vonzza az embereket, és talán ez is hozzájárult a forgalom növekedéséhez. Azt is figyelembe kell venni, hogy a múzeumhoz tartozó, leggyakrabban felkeresett épület a Kultúrpalota, és ott javítanak. Az épület látogatható ugyan, de lezártuk a Tükörtermet és a felső kiállítótermeteket, így jóval kevesebben léptek be. Am erről még nincs felmérésünk.

– Nagy kihívás volt a Kultúrpalota felújítása. Többször írtunk róla, de a marosvásárhelyiek is fokozott érdeklődéssel követték a munkálatokat, hiszen a város egyik ikonikus épületéről van szó. Mikor vehetik birtokba teljes egészében a felújított épületet a helyiek?

némelyiket megviselte az időjárás. Ezer ablakról van szó. Reméljük, hogy az idén megnyithatjuk a Tükörtermet és az emeleti képtárakat, amelyeket a tetőtéri beázások miatt zártunk be. Itt van a Ion Vlasiu, a modern román és a klasszikus magyar képzőművészeti galéria. Ezenkívül a vállalkozónak ki kell javítania azokat a hibákat, amelyek a munkálatok folyamán történtek, attól függetlenül, kinek a hibája. Valószínűleg észrevehették a látogatók, hogy a nagyterem mennyezetén egy nagy beázási folt éktelenkedik. A víz a tetőjavításakor folyt be, így ezt is helyreigazítják, ezért az elkövetkezendő időszakban a színpadról egy állványt állítanak fel, ami egy-két hétig ott lesz, így a rendezvényeket egy kicsit megzavarja majd ennek a látványa, amiért elnézést kérünk a résztvevőktől, de reméljük, hogy ez a kellemetlenség nem tart sokáig. Mindezek mellett az idén még egy kiállítást megnyitunk a második emeleti időszakos kiállítóteremben, ahol szalagparkettát tettek le, és befejezték az ablakok restaurálását, így a további munkálatok már nem érintik ezeket a termeket. A Román Nemzeti Galériával közösen Theodor Pallady képzőművészeti kiállítást rendezünk be. November 20-án nyitjuk meg a tárlatot. Dolgozunk a dr. Bernády György városépítő polgármesternek szánt kiállítóter megújításán. Ezt a kiállítást csak jövő május-júniusban nyitjuk meg, mivel teljes egészében megújul. Az utóbbi kivételével a jövő év elején minden egyes kiállítóteret, illetve eddig is látogatható termet átadhatunk a nagyjérdeműnek.

Szováta érmesei a Románia-kupán

Listányi dobogós helyezésre lehet büszke a Szovátai Sasok csapata, a fürdővárosiak számos sportolója érmet szerzett az október 21-22-én Csíkszeredában rendezett Románia-kupán, tájékoztatta lapunkat a klub.

A szovátai első három helyezettek névsora:

* *formagyakorlat:*

I. hely – Deák Zsanett (Gyerek B, 6-5 keup), Simon-Rusu Ștefania (Gyerek B, 2-1 keup), Deák Zsanett, Dósa Jázmin, Simon-Rusu Ștefania (Gyerek B, csapat);
II. hely – Dósa Jázmin (Gyerek B, 4-3 keup), Máté Miklós (Master, 4-7 DAN);
III. hely – Dósa Benedek (Kadét A, 1-3 DAN);

* *küzdés:*

I. hely – Simon-Rusu Cristian (Kadét A, 3 keup, -41 kg);
II. hely – Szabó Dávid Gyula (Kadét B, 8 keup, -37 kg);
* *erőtörés:*
II. hely – Máté Miklós (Master, 4-7 DAN);
III. hely – Turdean Claudiu Matei (Senior A, 1-3 DAN);

* *különleges technikák:*

I. hely – Turdean Claudiu Matei (Senior A, 1-3 DAN);
III. hely – Simon-Rusu Ștefania (Gyerek B, 2-1 keup).

Fotó: a Taekwondo WT Sasok közösségi oldala

Futballbajnoki mérkőzések a televízióban

November 3., péntek:

* 18.00 óra: Jászvásári CSM Politehnica – Galaci Suporter Club Oțelul (Szuperliga, 15. forduló)

November 4., szombat:

* 12.00 óra: Concordia Chiajna – Campionii FC Argeș Pitești (2. liga, 12. forduló)

* 13.30 óra: Mezőkövesd Zsóry FC – Debreceni VSC (NB I, 12. forduló)

* 16.45 óra: Puskás Akadémia FC – Diósgyőri VTK (NB I, 12. forduló)

* 16.45 óra: Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK – Petrolul 52 Ploiești (Szuperliga, 15. forduló)

* 19.00 óra: Fehérvár FC – Újpest FC (NB I, 12. forduló)

* 21.15 óra: CSU Craiova – Universitatea 1948 Craiova (Szuperliga, 15. forduló)

November 5., vasárnap:

* 12.30 óra: FK Csíkszereda – Selmencei CSC 1599 (2. liga, 12. forduló)

* 13.30 óra: Kisvárdai Master Good – Zalaegerszegi TE FC (NB I, 12. forduló)

* 15.00 óra: Kolozsvári FCU – FC

– A végéhez közeledik a Természetrajzi Múzeum teljes felújítása is, amely ezúttal korszerű kiállítással várja az érdeklődőket. Mikor nyílik meg a múzeum?

– Azt a jó hírt közölhetem, hogy a természettudományi osztályunkat hamarosan megnyitjuk. Jelenleg kész vannak a diorámák. A szabály szerint a berendezést követően kell egy alapos rovarirtás, hogy a kiállított tárgyakat (kitömött állatok) ne támadja meg semmi kártékony rovar. Ezután behelyezik a tárgyakat, majd következik az utolsó simítás. Megérkeztek a belső berendezések (vitrinek, szekrények, infotouch), ezeknek az elhelyezésén dolgoznak. Az udvart a múzeum saját költségvetéséből rendbe tette, így hosszú várakozás után mondhatni a város egyik legsebb épületében várjuk majd a látogatókat.

– A Néprajzi Múzeumban is készül egy kiállítás Marosvásárhely vásártartási szokásairól. Nem véletlenül, hiszen a város ennek köszönheti létét, és sokáig ez volt a jelentős gazdasági forrása is.

– A Tholdalagi-palotában, a hagyományostól eltérő módon, az első világháború századik évfordulójára berendezett Maros mentiek a Nagy háború lövészárkaiban című kiállítás látható még jövőben is. Ez egy díjazott kiállítás, ezért is tartjuk meg. A többi teremben átrendezzük a korábbi – a vásártartásról szóló – kiállításunkat. A mintegy 15 évvel ezelőtt berendezett kiállítást új technikákkal állítjuk ki. Ezen dolgozunk most. Némiképpen felújítottuk a termet, elkészült az új tárlat berendezési terve, nemsokára hozzáfogunk a koncepció kivitelezéséhez. Valószínűleg jövőben nyitjuk meg a tárlatot.

A román bajnoki mérkőzéseket a *DiGiSport*, a *Prima Sport* és az *Orange Sport*, a magyar NB I-es és NB II-es találkozókat az *M4 Sport* és az *M4 Sport+* televízió közvetíti.

**A hirdetési rovatban
megjelent
közlemények, reklámok
tartalmáért a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!**

ADÁSVÉTEL

VESZEK régi festményeket, antik bútorokat, porcelántárgyakat stb. Tel. 0731-309-733. (20758-I)

ELADÓ új, kétszemélyes kripta az iklandi temetőben. Tel. 0770-132-339. (21144-I)

ELADÓ 30 ár belterület kerttel, gyümölcsösrel 150 méterre a főúttól (Szováta felé) két házikóval, villanyral és vezetékes vízzel az udvaron és a nagyobbik házikóban, mindez Makfalván, 10 km-re Szováta és Erdőszentgyörgy között. Érdeklődni Marosvásárhelyen a 0746-951-613-as telefonon vagy a makfalvi néptanácsnál lehet. (21167-I)

ELADÓK húslibák. Tel. 0724-957-478, 0732-586-648. (sz-I)

LAKÁS

GARZONLAKÁS kiadó a Kárpátok sétányon. Tel. 0744-694-380. (21133-I)

ELADÓ Maroszentgyörgy központjában emeletes ház 1.070 m²-es tellekkel. Tel. 0754-533-011. (21112-I)

VÁSÁROLOK garzont a Tudor Vladimirescu vagy a Kövesdomb negyedben. Tel. 0752-289-056, 16 óra után. (21171-I)

KIADÓ nagyon kedvezményes áron bútorozott tömbházlakás a Kövesdombon, nagyon előnyös helyen. Tel. 0752-833-612. (21180)

ELADÓ háromszobás, földszinti lakás az Unirii negyedben. Tel. 0741-224-592. (21181)

ELADÓ földszinti, kétszobás tömbházlakás a Victor Babeş utcában. Érdeklődni a 0745-348-131-es telefonszámon lehet. (-I)

ELVESZETT

ELVESZTETTEM Jenei Imbre névre szóló utazási rokkantigazolványomat. Semmisnek nyilvánítom. (21182)

MINDENFÉLE

FUVART, bútorhordást vállalunk személyzettel, külföldre is, valamint csomagszállítást Budapestre. Vállalunk törmelékiszállítást. Tel. 0749-543-104. (20768-I)

CÉG régi házak teljes felújítását vagy bontását vállalja. Tel. 0774-574-527. (20846-I)

VÁLLALOK építkezési munkát, elszállítok törmelékét. Tel. 0741-352-972. (21170)

EGYGYEREKES házaspár szerződést kötne egyedülálló hölgygel/úrral, aki kora előrehaladtával segítségre, családra vágyik. Tel. 0744-861-181. (p-I)

VÁLLALUNK szobafestést, szigetelést, tetőkészítést, cserépmosást a tetőn, vasmunkát, vaslépcső, vaskarzat, kerítés készítését, bármilyen kisebb javítást. Tel. 0756-596-889, Berecki Sándor. (21130-I)

VÁLLALJUK háztetők készítését cserépből vagy Lindab lemezből, hidroizolációt kartonnal vagy poliészterrel, meszelést és kisebb javítást stb. Nyugdíjasoknak 10% kedvezményt adunk. Tel. 0745-680-818, Csaba. (21131-I)

KÉSZÍTÜNK háztetőt, vállalunk szigetelést, kerítésjavítást, tetőjavítást, meszelést és más munkát is. Tel. 0754-476-154, István. (21132-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is), vakolást, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-777, 0743-402-195, István. (20998)

SZAKEMBER vállal bádogosmunkát, tetőjavítást, meszelést, vakolást, kerítéskészítést, tetőjavítást. Tel. 0724-149-358, 0748-372-247, Csaba. (20998)

SZAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást, tetőjavítást, meszelést. Anyagot biztosítunk. Vasal is dolgozunk, hegesztünk, vaskeletést készítünk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-777, 0743-402-195, István. (20998)

FESTÉST, kőművesmunkát, csempezést, parkettezést, ajtószerelest vállalok. Tel. 0771-393-848. (21090)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett élettárs, édesapa, nagypapa, rokon, szomszéd és jó barát,

KISS JENŐ
(az IRA nyugalmazott technikus)

életének 87. évében, hosszú és fájdalmas szenvedés után csendesen megpihent.

Temetése 2023. november 6-án, hétfőn 14 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Gyászoló szerettei. (sz-I)

Mély fájdalomtól megtört lélekkel tudatjuk, hogy folyó év október 16-án, hat nappal a 91. születésnapja előtt, méltósággal viselt, hosszú szenvedés után örök nyugovóra tért a sokak által tisztelt és szeretett „Szekely Herkules”,

BALLÓ FERENC.

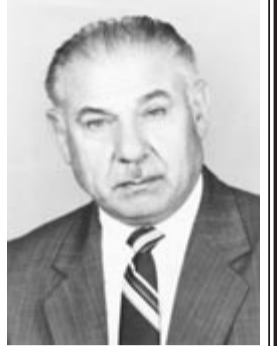
Hamvainak végső nyugalomra helyezése folyó év november 7-én 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben, katolikus szertartás szerint.
A gyászoló család. (21188-I)

MEGEMLEKEZÉS

A múltba nézve valami fáj, valakit keresünk, aki nincs már. Arany volt a kezed, munka az életed, Isten hívott, mert szeretett. Megállt a szíved, mely értünk dobogott, megpihent a kéz, mely értünk dolgozott.

Szemünkben könnyel, szívünkben örök fájdalommal emlékezünk november 3-án id. **JÁNI ZOLTÁNRA** halálának 18. évfordulóján.

Bánatos felesége, négy gyermeke családjukkal és a négy unoka. (21117)

Elmentél tőlünk a csillagok felé, Aranyló csillagpor hull már a lábad elé. Arcunkat könny mossa, mert nem vagy már többé,

De szívünkben emléked élni fog örökké. Ma 11 éve, hogy drága leányunk, GIERLING ÉVA

áldott jó szíve november 3-án utolsót dobant. Emlékét szívünkbe zárva szeretettel őrizzük.

Szeretetei. (21068-I)

Hiába mentél más hazába, itt minden olyan, mintha visszavárna. Ha ránk gondolsz a messze égi partról, szinte hisszük, most is élsz..., csak alszol!

Fájó szívvel emlékezünk november 5-én **BIRÓ JÓZSEFRE** (Tomi)

halálának harmadik évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Emlékét őrzi felesége, két fia, menyé és két unokája. (20980)

Mély fájdalommal, részvétellel emlékezünk eltávozott szüleinkre, **Nt. PÉTERFFY KÁLMÁNRA és SAROLTÁRA,**

valamint a testvéreimre,

JAKAB ENIKŐRE és NÁZNÁNNÉ PÉTERFFY ILDIKÓRA.

Mindnyájan sokat tettek a családjukért és a közéletért lelkesként, tanítóként, tanárként.

A férjemre is mély fájdalommal emlékezem, mint kiváló családapára.

Fájdalommal, bánatos szívvel emlékezünk rájuk, nagyon hiányoznak az életünkben. Áldott emléküket örökké szívünkben őrizzük.

Péterffy Gyöngyi és gyermekei, Kovács Károly, Meggyes Gyöngyi és családjuk. (-I)

„Mindig velem vagy.

Emlékezem rád a levelek susogásában, a hulló hó suttogásában, a madarak tavaszi énekében. Emlékezem rád a nyár kacagásában.”

November 5-én egy éve már, hogy nincs közöttünk a drága gyermek, testvér,

ifj. **KOVÁCS MARGIT,**
a Sandoz volt laboránsa.

Áldott, szép emléket, amíg élek, szívemben őrzöm.

Bánatos szívvel, Mami. (HN-I)

Sohasem halványul szívünkben emléked, sohasem szűnik meg lelkünk gyásza érted. Telhetnek hónapok, múlhatnak évek, mi nagyon szeretünk, nem feledünk téged.

Könnyes szemmel, fájó szívvel, soha el nem múló szeretettel emlékezünk drága szerettünkre, az ákosfalvi

id. **PUNKA GÁBORRA**

halálának 18. évfordulóján. Szép emléket a szívünkbe zártuk.

Szeretetei. (mp.)

Szomorú szívvel és soha el nem múló fájdalommal emlékezünk

FODOR JOLÁNRA

szül. Szántó

halálának 19. évfordulóján. Emlékét örökké szívünkben őrizzük.

Szeretetei. (p-I)

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

**MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA**

**228-as
a DIGI hálózatban**

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (67083-I)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (67083-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049-I)

XVII. TIBERIUS FESTIVAL tiberiusfestival

Primăria municipală Târgu Mureș Marosvásárhely CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ MAROS MEGYEI TANÁCS

INTERNATIONAL CHAMBER MUSIC FESTIVAL

James Campbell

Gulyás Márta

Fenyő László

Invitaj / Meghívások / Concerts

Bălan János-Ross, HU
Munkácsi Erika-piano, RO
James Campbell-clarinet, CA
Pădăreț Mihai-piano, USA-HU-GB
Cărbă Anton-piano, HU
Brenesani Mihai-piano, RO
Frank van der Laan-piano, NL
Borcia Nagy-Károly-piano, RO
Sándor Katalin-piano, HU
Lukács István-HU

Borcia Nagy-Károly-piano, RO
Lungu Horea-piano, NL
Gămăntu Stancu- viola, RO
Anastasia Sălăjan-piano, RO
Lăbăreț György-clarinet, HU
Oprea Alexandru-piano, ESP
Francis Gallagher-clarinet, GB
Csabai Bernadette-piano, RO
Mădăraș Ecaterina-clarinet, RO

Marcus Stiefenhofer- viola, NL
David Tordella- viola, US
Kovács Erika- viola, RO
Reneș László- viola, HU
Károly Erzsébet- viola, RO
Gulyás Márta-piano, HU
Kovács Erika- viola, HU
Borcia Márta-piano, HU
Frigyesi János- viola, HU
Angeliuța Mihai-piano, HU
Chirilushe Alina-piano, ESP
Tiberius string quartet, RO

**Palatul Culturalii
Kulturpalota**

**November
12-19
Noiembrie**

Muzica de cameră
e pentru toți!

A kamarazene
mindenkéi!

Chamber music
is for everyone!

**Intrearea liberă
Ingyenes belépő
Free entrance**

Hitelmezőgazdászoknak **Gépek** **Gépek** **Hitel** **Hitel** **Gépek** **Hitel**

Modernizálás **Gépek** **Hitel** **Hitel** **Gépek** **Hitel** **Gépek**

LAM

MICROCREDIT • MIKROHITEL

Hitel **Hitel** **Hitel** **Hitel** **Gépek** **Gépek**

mezőgazdászoknak **Hitel** **Hitel** **Hitel** **Gépek** **Gépek**

pályázatok **Hitel** **Hitel** **Hitel** **Gépek** **Gépek**

0720 030 804

 MCA Health Care
ORVOSI LABORÁTORIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapról származó összeggel novemberre ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7-19 óra között.

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

KARIKÓ KATALIN
ÁTTÖRÉSEK
ÉLETEM ÉS A TUDOMÁNY

VALÉRIE PERRIN
Trió

Keresse fel kávézónkat a vásárhelyi könyvesboltban!

Valérie Perrin
Trió

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

 Marosvásárhelyi Kutyamenhely

INGYENES STERILIZÁLÁSI KAMPÁNY
A gazdás és gazdátlan kutyák és macskák számára

A Városi Kertészet a Városi Kutyamenhelyen keresztül ingyenes sterilizálási kampányt hirdet Marosvásárhelyen, a gazdával rendelkező és gazdátlan kutyák és macskák számára.

A kampányra a **Prut utca 24.** szám alatt található **kutyamenhely rendelőjében** kerül sor.

Időpontot a **0725-609.434**-es telefonszámon lehet kérni, hétfőtől péntekig, **8:00 és 15:00** óra között.

 Primăria municipală Târgu Mureș Marosvásárhely CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ MAROS MEGYEI TANÁCS

 ETV ERDELYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

NŐSZEMKÖZT

Csatlos Tündével

MINDEN PÉNTEKEN 21 ÓRÁTÓL

 radio.kptv.ro

KPTV
THE ROCK STATION

radio.kptv.ro